GAZETA KRAKOWSKA

Nro 62.

Z KRAKOWA DNIA 2 SIERPNIA 1820 ROKU WE SRODĘ

Z Paryża d. 15 Lipca.

Nayważnieysze czynności w tych dniach izby Deputowanych oprocz budżetu tyczyły się prośb. Jenerał Allix, będący dawniey w służbie Westfalskiey, utrzymywał w swey prośbie, iż nie należało mu na mocy listy wygnania z d. 24 Lipca 1815 odcinać połowy żołdu iako jenerałowi Francuzkiemu, ponieważ na tey liście położone iest nazwisko Alix, ale nie Allix. Izba odesłała powtornie tę prośbę do Ministra woyny. Względem prośby od matek, żon i dzieci przez rzekome przywiązanie do Krola w Nismes r. 1815 zamordowanych protestantów, o sprawiedliwość przeciw mordercom, które rzy ieszcze nie są ukaranemi, zdał P. Sapey w imieniu kommissyi nader żywy rapport. Cała Europa (mowił) dziwi się, a Francyia ubolewa nad gorszącą bezkarnością popełnioney w powyższym czasie zbrodni. Prośbę odesłano bez nayniney-szey sprzeczki do Ministra sprawiedliwości. — Nieiaki Tremet doniosł izbie o okolnym liście Biskupa w Maux, w którym postąpił przeciw konstytucyi, mowiąc o dobrach kościelnych, nakazuiąc duchownym zdanie sobie sprawy o władzach świeckich w swoich gminach, &c. Kommissyia była tego zdania, iż Tremet nie zrozumiał zapewne listu pasterskiego, ponieważ Sługa Boga pokoiu nie mógł naruszyć nayważnieyszych rozrządzeń konstytucyi, od których zachowania dobro publiczne zawisło. Proponowała zatem przystąpienie do dziennego porządku, co uchwalonem zostało. — Dla uczynienia zadosyć zawartey z Algerem umowie uchwaliła izba żądane 7 mill. Fr. P. Manuel utrzymywał, iż Rząd nie powinien bez zezwolenia izby zawierać ostatecznych umów, pociągaiących za sobą wydatki. Lecz Minister Pasquier odpowiedział mu: że prawo zawierania umów z obcemi Mocarstwami należy wyłącznie do Króla pod odpowiedzialnością tych, którzy mu takowe doradzaią, ale nie zeszkodą obcych, którzy układali się z Rządem Francuzkim. —— Deputowani tak znudzonemi są długiem obradowaniem, iż onegday prezes musiał wielu, którzy bawili się w ubocznym pokoiu, zaprosić do sali po-

siedzeń, i 4 tylko znaydowało się w urzędowym ubiorze.

Boissy d'Anglas żalił się niedawno w izbie Parów, iż Prefekt Paryzki w przemowie do Króla przypisywał już moc prawną nowey ustawie o obiorach, chociaż nie była ieszcze przez pierwszą izbę uchwaloną. Oznacza to poniżenie izb. Większość członków uchwaliła, aby prezes przedsięwziął środki do zapobieżenia na przyszłość takowem nadużyciom.

Sąd kassacyyny na uroczystem posiedzeniu, na którem Minister sprawiedliwości prezydował, postanowił na mocy uchwały Senatu z d. 16 Thermidor r. X. która sądowi kassacyynemu nadaie prawo czuwania nad obowiązkami wyższych sądów i zawieszania sędziów, aby P. Madier de Montjan stawił się d. 7 Listopada osobiście przed tym sądem.

Sprzedaiąca tu od 40 lat zioła kobieta, która trudniła się razem leczeniem, została na 6cio dniowe więzienie i zapłacenie 600 Fr. kary skazana, ponieważ do enemy mięszała drażniące i odurzaiące zioła, od których dwie osoby zapadły niebezpiecznie na nerwowe gorączki.

Nieiaki Menage doniosł w tych dniach wydziałowi lekarskiemu, iż wynalazł niezawodne lekarstwo na wściekliznę, i na dowod tego kazał do kliniki przynieść człowieka, w którym już okazała się wścieklizna. Chory przyniesiony został do kliniki i porwał go zaraz paroxysm. Menage w oczach lekarzów zabrał się do użycia swoiego lekarstwa. Była to zielona ciecza. Jeden z lekarzów, gdy Menage chorego kazał wiązać, zafarbował takimże kolorem wodę i przemienił flaszkę, tak iż on tego nie postrzegł. Dał więc choremu kilka łyżek zafarbowaney wody, ustała zaraz wścieklizna i chory dziękował cudownemu lekarzowi za uratowanie mu życia. W tem Professor dobył z kieszeni zamienioną flaszkę i przekonał tak cudownego lekarza, iako i chorego o ich oszustowstwie, i oddał obu pod straż żandarmom.

Nieiaki Manuel w Tuluz zmyślił wiele Królewskich następuiących bonów:

Mandat Królewski.

My Ludwik XVIII. Król Francyi i Nawarry, nakazuiemy Ministrowi skarbu Królestwa naszego, aby z Królewskiego naszego skarbu wypłacił wiernemu naszemu poddanemu, właścicielowi ninieyszego Mandatu, summę 8000 Fr. w pierwszym roku po naszem do Królestwa przybyciu, którą summę na potrzeby kraiu i korony odebraliśmy. Dano pod Królewską moią pieczęcią d. 24 Listopada 1813.

(pod.) *Ludwik.*

Rzeczony Manuel został teraz przez sąd kryminalny w Tuluz za sfałszowanie powyższych mandatów na 5cio letnie ciężkie roboty, stanie u pręgierza i wypiątnowanie skazany.

Otworzone tu od r. 1817 ogniowe towarzystwo zaręczyło dotąd 12,631 domów z ich sprzętami w wartości 721 mill. 112,000 Fr.

Powracaiący z Londynu były Hiszpański Ambassador Xże S. Carlos, i Pani de Serre mieli wczoray u Króla posłuchanie.

Na pomnik dla Xcia Berry podpisano iuż 92,571. Fr.

Przekupki Paryzkie uwieńczyły wczoray posąg Henryka IV. na nowym moście koroną z kwiatów.

Bawiący tu Bergami żądał paszportu do wyiazdu do Rzymu.

Z Frankfortu d. 11 Lipca.

Akt ostateczny podpisany przez Pełnomocników Niemieckich w Wiedniu względem rozwinięcia i umocnienia związku Niemieckiego. (Ciąg dalszy) — (obacz Numera 54 56 58 i 60 Gazety naszey.)

Art. 36. Gdy 11tym artykułem Aktu związkowego wszyscy członkowie związku obowiązali się, tak całe Niemcy, iako też każdy w szczególności kray związkowy bronić od wszelkiego napadu, i nawzaiem zapewnić sobie wszystkie posiadłości związkiem objęte, żaden więc poiedyńczy kray związkowy nie może od innego obcego Mocarstwa doznawać zgwałcenia praw swoich, aby przez to cały związek nie był dotknięty. Dla tego też poiedyńcze kraie związkowe obowiązane są z swoiey strony nie dawać powodu do takich gwałtów, ani też ich obcemu Mocarstwu wyrządzać. — Gdyby Mocarstwo nie należące do związku podało zgromadzeniu związkowemu skargę na członka związkowego, narusząiącego spokoyność iego, a ta skarga okazała się gruntowną, w tym razie zgromadzenie związkowe wezwie takiego członka, aby niezwłoczne i dostateczne dał zadosyć uczynienie, a przy wezwaniu użyie razem podług okoliczności środków, któreby dalszym skutkom napaści w przyzwoitym czasie zapobiegły.

Art. 37. Jeśli kray związkowy, w zachodzących między nim a innem obcem Mocarstwem zatargach, wzywa pośrednictwa związku, natenczas zgromadzenie związkowe dochodzi ściśle początku takowego poróżnienia i prawdziwego stanu rzeczy. Jeżeli się z takowego rozpoznania okaże, iż kray związkowy nie ma słuszności za sobą, w tym razie zgromadzenie związkowe surowem napomnieniem odwróci go od dalszych sporów, odmówi żądanego pośrednictwa, a nawet w potrzebie użyie właściwych środków do utrzymania pokoiu. Jeśli się zaś przeciwnie okaże, natenczas zgromadzenie związkowe obowiązane iest wstawić się za kraiem związkowym, który gwałtu doznaie, dać mu skuteczne pośrednictwo, i rozciągnąć ie tak, aby zupełne zabezpieczenie i przyzwoite zadosyć uczynienie pozyskał.

Art. 38. Gdyby który z kraiów związkowych doniósł, albo gdyby się z innych dokładnych wiadomości okazało, iż nieprzyiaciel poiedyńczemu kraiowi związkowemu lub całemu związkowi zagraża, w takim razie, zgromadzenie związkowe naradziwszy się, czyli rzeczywiście istnieie niebezpieczeństwo podatku, stósowny iak nayrychley wyda w tey mierze wyrok. Po uznaniu niebezpieczeństwa, uchwali zaraz przy wyroku środki obrony, które niezwłocznie maią bydź uskutecznione. Tak wyrok iako też uchwała pochodzi od Kommissyi związkowey, która prostą większością kresek stanowi.

Art. 39. Skoro nieprzyiaciel napada na kray związkowy, zaraz rozpoczyna się woyna, i w takim przypadku należy niezwłocznie wziąść się do środków obrony, nie wchodząc bynaymniey w to, co później zgromadzenie związkowe w tey mierze uchwali.

Art. 40. Jeżeli związek widzi się przymuszonym do formalnego wypowie-

)2(

dzenia woyny, postanowienie w tey mierze nastąpić powinno na ogólnem zgromadzeniu przepisaną większością dwóch trzecich części kresek.

Art. 41. Postanowienie Kommissyi związkowey, uznaiące rzeczywistość niebezpieczeństwa napadu nieprzyiacielskiego, obowięzuie wszystkie kraie związkowe do wspólnego użycia środków obrony, iakich Seym związkowy widzi potrzebę. Podobnież uchwalone na ogólnem zgromadzeniu wypowiedzenie woyny obowięzuie wszystkie kraie związkowe do bezpośredniego udziału wspólney woyny.

Art. 42. Choćby pytanie względem niebezpieczeństwa rozwiązane było w zaprzeczaiącem sposobie, kraiom wszelako związkowym przekonanym o rzeczywistości niebezpieczeństwa, wolno iest umówić się względem środków wspólney obrony.

Art. 43. Jeśli w przypadku niebezpieczeństwa i obrony poiedyńczych kraiów związkowych, iedna z woiuiących stron żąda formalnego pośrednictwa związku, w tym razie związek, stósownie do stanu rzeczy i położenia swego, przyymie takowe pośrednictwo za poprzedniem zezwoleniem drugiey strony; uchwała atoli względem przedsięwziąść się maiących środków obrony niema bydź wstrzymaną, ani zawieszenie broni, lub zwłoka w uskutecznieniu uchwalonych środków nie nastąpi.

Art. 44. Podczas wybuchnienia woyny, wolno iest każdemu kraiowi związkowemu dać na wspólną obronę większą potęgę, aniżeli kontyngens iego wynosi; za co iednak żadney pretensyi do związku rościć sobie nie może.

Art. 45. Jeśli w ciągu woyny między obcemi Mocarstwami, lub w innych przypadkach, zaydą stosunki daiące powód do obawy naruszenia neutralności kraiów związkowych, natenczas zgromadzenie związkowe uchwali bez zwłoki na mnieyszey radzie środki, potrzebne do utrzymania tey neutralności.

Art. 46. Jeśli kray związkowy maiacy oraz posiadłości za obwodem związku, rozpoczyna woynę iako Mocarstwo Europeyskie, w tym razie, woyna takowa, nietycząca się stósunków i zobowiązań związkowych, będzie zupełnie obcą dla związku.

Art. 47. W przypadku, gdy kray związkowy iest zagrożony lub zaczepiony w posiadłości swoich za obwodem związku położonych, związek obowiązany iest użyć wspólnych środków obrony i dać pomoc, lecz tylko w mierę, iak Kommissyia związkowa po poprzedniem naradzeniu się, uzna większością kresek niebezpieczeństwo dla obwodu związkowego. W tym ostatnim razie zachowane bydź maią przepisy, obięte poprzedzaiącemi artykułami.

Art. 48 Postanowienie aktu związkowego, iż po wypowiedzianey woynie żadnemu członkowi związkowemu niewolno iest wchodzić w iednostronne układy z nieprzyiacielem, ani zawierać rozeymu lub pokoiu, obowięzuie także zarówno wszystkie kraie związkowe, bez względu, czy maią posiadłość za obwodem związku, lub nie maią.

Art. 49. Kiedy ze strony związku odbywaią się układy o pokóy lub rozeym, wtenczas zgromadzenie związkowe wyznaczy

widział do szczególnego niemi kierowania; do układania się zaś mianować będzie własnych swoich pełnomocników, opatrzonych w należyte przepisy. Przyięcie i zatwierdzenie traktatu pokoju, na zupełnem tylko zgromadzeniu nastąpić może.

(Dalszy ciąg potem.)

Z Londynu d. 14 Lipca.

Lord Auckland wniosł do izby wyższey dnia 11 następuiącą prośbę od Królowey:

"Gdy Królowa dowiedziała się, że izba Lordów do powtórnego odczytania znieważaiącego ią rozwodowego bilu dzień 17 Sierpnia naznaczyła, i gdy do swey obrony nieodzownie potrzebnem znayduie udzielenie iey listy przeciw niey świadczyć maiących osób, uprasza zatem o iak nayprędsze udzielenie tey listy Jeneralnemu swoiemu Prokuratorowi."

Po krótkich sporach postanowiła izba, iż prośba ta będzie w piątek pod rozwagę wzięta.

Dla powzięcia pewnieyszey wiadomości, iaką drogę Ministrowie do prowadzenia sprawy przeciw Królowey obrali, przytoczemy tu ieszcze niektóre wyrazy z mowy Hrabiego Liwerpool przy wniesieniu do izby wyższey bilu przeciw Królowey: "Naradziwszy się (rzekł) z pierwszemi prawnikami, dowiedzieliśmy się, iż nader wątpliwą iest rzeczą, aby Królowey za popełnione z cudzoziemcem zgwałcenie wiary małżeńskiey można ściśle prawną zrobić sprawę, gdyż bardzo niewyraźne są w tym przedmiocie prawa nasze. Nie pozostała nam przeto iak tylko polityczna w tey mierze droga. Obie izby maią do tego prawo; ale do godniey będzie gdy to izba wyższa uczyni. Służące nam prawo słuchania przed kralą przysięgłych świadków, obiecuie oskarżoney stronie pomyślnieyszy wypadek, niżeliby go mieć mogła w izbie niższey. Lubo bil, który wam podaiemy, zmierza do rozwodu, nie iest iednak istotnie rozwodowym bilem; obie strony nie staną przed wami w prywatnym, ale publicznym swoim znaczeniu. Proponowany środek zasadza się na publicznym interessie i nie zawiera inney surowości, iak tylko tę, która iest koniecznie dla bezpieczeństwa kraiu i utrzymania sprawiedliwości potrzebną."

W drugiey mowie z teyże okazyi dnia 10 gdy Hr. Liwerpool wyznaczył dzień 17 Sierpnia na sprawę Królowey, wyraził na wstępie: "Jest teraz moim obowiązkiem uwiadomić Lordów o procedurze, iaka przedsięwziętą bydź ma względem bilu przeciw królowey, który iuż raz odczytany został. Wiadomo Wam Lordowie, iż przed wyznaczeniem tayney kommissyi obrońcy Królowey słuchanemi byli z zakraty, i że żądali 8 do 10 tygodni zwłoki, aby można było sprowadzić do Anglii potrzebnych świadków; gdy bil pierwszy raz był odczytany, przybyli znowu rzeczoni obrońcy i żądali przeciwnie, aby bil niezwłocznie powtórnie odczytany został. Nie myślę tu naganiać niestałości obrońców, gdyż mogły ich okoliczności raz do zwłoki, drugi raz do przyspieszenia zniewolić. Należy się, i nie wątpię o życzeniu izby, obu stronom tak oskarżycielowi, iako i oskarżoney wymierzyć bezstronną sprawiedliwość; a gdy ostą-

tnia nalega teraz o przyspieszenie sprawy, iestem zatem tego zdania, iż należy się przychylić do iey żądania, ile to zgodzić się może z sprawiedliwością. Oświadczyłem niedawno, iż potrzebną iest rzeczą, aby przy roztrząsaniu bilu znaydowała się pewna liczba sędziów J. K. M. i zważywszy dokładnie wszystkie dawnieysze w podobnym przypadku postępowania, uznałem za konieczną potrzebę, aby stósownie do zwyczaiu izby, znaydowała się przy tey sprawie pewna liczba sędziów J. K. M. W tym celu zasiągnąłem od wszystkich sądów kraiowych wiadomości, kiedyby mogli się od swych oderwać obowiązków, dla znaydowania się na tey sprawie, i dowiedziałem się, iż nie prędzey iak na 17 Sierpnia 4 z nich ziechać może. Dzień 17 Sierpnia iest zatem naykrótszym terminem do rozpoczęcia tey sprawy z wszelką formalnością, iakiey tylko sprawiedliwość wymagać może. Jakkolwiek nieprzyzwoitą iest do tego ta pora, spodziewam się iednak, iż Lordowie zważywszy ważność sprawy, tyczącey się powagi korony i interessu kraiu, uczynią z siebie tę ofiarę i wszyscy znaydować się będą, ażeby, iaki bądź kolwiek wypadnie wyrok, okazać światu, iż nastąpił przez naywiększą ile bydź może liczbę członków tey izby. Donoszę oraz izbie, iż żaden zastępca, ani Par, który nie uczęszcza na posiedzenia w tey sprawie głosować nie może.„

Na wniosek P. Brougham w niższey izbie dnia 11 zezwolono, iż on, P. Denman i Doktor Lushington mogą w wyższey izbie bronić Królowey bez składania swoich obowiązków iako członki niższey izby. W przypadku tylko, gdyby ta sprawa wytoczyła się do izby niższey, głosować na nią nie mogą.

Bil względem cudzoziemców pomimo oporu wielu członków dnia 12 odczytany po trzeci raz w izbie niższey i przyięty został. — Na wniosek Kanclerza skarbowego wyznaczyła izba kommissyią, dla rozpoznania planu P. Burgess, podług którego zamiast dotychczasowych pocztowych wozów zaprowadzone bydź maią kary na dwu kolach, które na godzinę iedną milę drogi odbydź mogą.

Słychać, iż koronacyia Króla dopiero w Czerwcu 1821 odbydź się ma; przez tę zwłokę mnóstwo kupców i rzemieślników znaczne poniesą szkody.

Nowy Ambasador Francuzki Xiążę Decazes przybył z swoią małżonką i Panią Prinstoff, swoią bratową, wczoray do Dowru, a dziś po południu do Londynu. Przy wysiadaniu do Dowru powitany był wystrzałami z dział. Pokazać on się tu ma z wielką okazałością.

Przybyła tu deputacyia z powinszowaniem Królowi wstąpienia na tron od wysp Jonskich.

Gdy niedawno przed Królewskiemi staymiami żołnierza od gwardyi Królewskiey za nieprzystoyne postępowanie cielesno karano, widzowie krzyczeli na żołnierzy z przeklęstwem, aby się na swoich officerów porwali i onych po zabiiali. Powodem do tego bydź miało, że officerowie prosili Damy, które nie wstydziły się przypatrywać temu widokowi, aby się oddaliły.

Wczorayszе posiedzenie rady gminney było nader burzliwe. Ławnik Waithmann pytał się Lorda Prezydenta, dla

czego podczas ostatniego zgromadzenia ludu (na którym uchwalony był adres do Królowey) trzymał w pogotowiu woysko. Lord Prezydent odpowiedział, iż woyska stały za miastem i sprowadził ie iedynie dla utrzymania spokoyności, ponieważ poprzylepiane były po rogach grożące zaburzeniem kartki. Po długich sporach, podczas których wielu musiało bydź do porządku napominanych, uchwaliła nakoniec rada gminna pod prezydencyią Lorda Prezydenta, iż wydany bydź ma okólnik naganiaiący ziawienie się w mieście woyska podczas zgromadzenia ludu. Okólnik ten musiał sam Lord Prezydent wydać, wszędzie kazać poprzylepiać i w gazetach ogłosić.

Król uda się na kilka tygodni do Brigthon. Lorda St. Helens mianował swoim szambelanem.

Teraźnieysze położenie Anglii przepowiedział w liście przed 16 laty Pulkownik Macleod, który list w owczas gazeta Morning - Chronicle ogłosiła. Teraz umieszczaiąc taż gazeta pismo pod tytułem: adres do ludu, powtórzyła powyższy list, w którym chwalone są przyiemne przymioty owczesnego Xięcia Wallii, a teraźnieyszego Króla, i przepowiedziana iest teraźnieysza iego niespokoyność.

Oddawna zabronionem iest pod srogą karą celnym i konsumpcyynym urzędnikom przyymować podarunków. Teraz wydał parlament uchwalę, iż proponuiący powyższym urzędnikom podarunek czyli on będzie przyięty lub nie, ukarany zostanie zapłaceniem 500 Fs.

Od 5 Lipca 1819 do tegoż dnia r. 1820 iedenaście znacznieyszych browarów w Londynie wywarzyły 1 mill. 310,097 beczek porteru, z pomiędzy których sam dom Barclay, Perkins i kompaniia wywarzył 275,188 beczek. W roku zeszłym wywarzono 1 mill. 485,168 beczek. Sześć celnieyszych browarów piwnych wywarzyły 84,509 beczek piwa Ale zwanego.

Królowa pisała do Medyiolanu po 4 Damy, które iey w podróżach w męzkich sukniach towarzyszyły i z któremi bardzo poufale żyła, dla świadczenia za nią i zawstydzenia swoich przeciwników.

Pomiędzy świadkami przeciw Królowey znaydować się także ma Prokurator Medyiolański, który dawniey bardzo był ubogi, ale od czasu iak zaczął śledczey naszey kommissyi przysługi czynić, ieździ karetą i chwalić się miał, iż koronę Angielską nosi w kieszeni. Daley świadczyć przeciw niey będzie Żydówka nazwiskiem Kale, która znaną dawniey w Londynie była iako śpiewaczka teatralna i faworyta pewnego urzędnika. W podwoynym tym sposobie do życia bawiąc nieiaki czas we Włoszech, widziała raz Królową na publicznym koncercie w Wenecyi.

Ponieważ Królowa naięła teraz w Barnes niedaleko od miasta pałac wieyski, ieździ tam przeto codziennie po południu, a powraca w wieczor. Zawsze zastaie przed swoim domem mnostwo ludu, który ią radosnemi okrzykami wita. Często tak iest wielki natłok, że musi zaczekać poki się zapał cokolwiek nie uspokoi, ażeby mogła przeiechać. Nie raz otworzył iuż lud drzwi do powozu, całuiąc iey suknie i ręce.

W mieście naszem zbierane są pod-

pisy dla nakłonienia Lorda Prezydenta do zwołania rady gminney, dla uchwalenia prośby do obu izb, aby nie przyymowały bilu przeciw Królowey.

Dzisieysza Ministrowska gazeta Goniec powstaie mocno przeciw Królowey i wyszydza umieszczony niedawno w iedney z wieczornych gazet opis iey podrożów od r. 1814 kończąc, że nawet w Paryżu posiada przyiacioł i stronników w Beniaminie Constant, &c.

Od Westminsteru podany także został Królowey adres, w którym między innemi wyrażono: "Nie przychodziemy po niewolniczemu do W. K. M. i nie chcemy Jey czczemi pochlebstwy obrażać, których zarowno Krolowey Angielskiey słuchać, iak Anglikom wynurzać nie przystoi. Ale przychodziemy do W. K. M. z nayszczerszą otwartością. Ciągle sprzeciwialiśmy się oligarchii, która usiłuie wszelką władzę pod siebie podgarnąć, prawa ludu zdeptać i poważyła się W. K. M. znieważyć. Z gniewem i zadziwieniem dowiedzieliśmy się, iż W. K. M. chcą wyiąć z pod prawa, co iest niesłychaną rzeczą, aby w tym kraiu życie naylichszego człowieka zależeć mogło od kilku panuiących osób.„ —— Miasta Chaftesbury i inne przysłały także Królowey adressy, w których między innemi wyraziły: że każda krzywda wyrządzona Królowey, uważaną iest iako krzywda narodu Angielskiego.

Liczba znayduiących się w zielonych workach papierów wynosi przeszło 70.

Z St. Domingo czyli Hayti donoszą, iż herszt buntowników Gamond na nowo podniosł rokosz przeciw Prezydentowi Boyer, ale został odparty. Ciągle iednak obawiaią się woyny między Królem Chrystofem i tą Rzecząpospolitą.

Korweta Francuzka Urania pod Kapanem Freycinet, która odbywa podróż dla nowych odkryciów, płynąc z nowey Hollandyi do Rio-Janeiro do Brazylii, natrafiła dnia 4 Lutego w Berkeley-Sund na skały i rozbiła się. Lud z 120 osób złożony, i większa część osobliwości natury, astronomiczne instrumenta, i t. d. wyratowano i na okręt Merkury przełożono, który dnia 27 Kwietnia do Buenos-Ayres zawinął.

Z Rio-Janeiro piszą, iż Indyianie Minuans oderwali się od Artigasa i oświadczyli życzenie dostania się pod panowanie Portugalskie. Upoważnili swoiego Kacyka, nazwiskiem Rondeau, aby w ich imieniu wykonał przysięgę wierności Królowi Brazyliyskiemu, co nastąpiło dnia 3 Marca w Braganza, w główney kwaterze woyska Portugalskiego. Ułożony w tey mierze protokół podpisał także rzeczony Kacyk.

Z Wenecyi d. 3 Lipca.

Naynówsze listy z Albanii potwierdzaią wiadomość, że Basza Skutary ruszył z 20,000 woyska przeciw Ali Baszy Janiny. Jak tylko woyska pierwszego pokazały się przed miastami Tirana, Curazzo i Cavaglia, wynieśli im zaraz gubernatorowie od nich klucze. Zachowanie ramazanu czyli postu wstrzymuie oba woyska od potykania się z sobą, i sądzą iż nieprzyiacielskie kroki nie rozpoczną się aż po świętach Bairam. Do eskadry Tureckiey przyłączyło się wiele Barbaryyskich okrętów.

DODATEK
DO N.ro 62.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 2 SIERPNIA 1826 ROKU WE SRODĘ

— *Z Krakowa* —

Mirza Abul Hassan Chan Poseł Perski powracaiący z Wiednia do swego kraiu przez Warszawę i Rossyią, stanął o 11 godzinie dnia 29 *Lipca* w Krakowie i zaiechał do przeznaczonego dla siebie przez Senat Rządzący W. M. Krakowa mięszkania w domu JP. Knotza w ulicy S. Jana, gdzie kommendant Milicyi z zlecenia Rządu doniosł temuż Posłowi o przeznaczoney dla niego warcie honorowey, którą on przyiął. Przywitany był przez JWW. Rezydentów tu zostaiących, i przyymował wiele gości odwiedzaiących siebie za pośrednictwem JP. Münnich Professora ięzyków orientalnych w Uniwersytecie tuteyszym, z którym tak w oyczystym ięzyku Perskim iako i w Angielskim aż do wieczora rozmawiał. Nazaiutrz o godzinie 5 z rana opuścił to miasto i udał się w dalszą podróż.

Z Wiednia d. 25 Lipca.

Nayiaśnieysi Cesarstwo Ichmość powrócili tu w pożądanem zdrowiu z przedsięwziętey do Czech i dóbr familiynych w Austryi podróży, i wysiedli do letniego zamku Schönnbrun.

N. Cesarz gabinetowemi listami swoiemi z d. 24 b. m. z Schönnbrun do Feldmarszałków Xcia Schwarzenberga i Hrabiego Bellegarde, uwolnił pierwszego na czas iego słabości aż do wyzdrowienia od obowiązków Prezesowstwa Nadworney rady woienny, a drugiego przeznaczywszy na tymczasowe zastępstwo rzeczonego prezesowstwa, mianował razem w nagrodę iego zasług Ministrem stanu i konferencyynym.

Z Petersburga d. 27 Czerwca s. k.

Dnia 22 b. m. o godzinie 3ciey z południa miał u N. Cesarza Jmć w zamku Kamiennego Ostrowu pierwsze posłuchanie przybyły tu niedawno Kawaler Baguet, nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister Króla Jmć W. Brytanii, i na temże posłuchaniu złożył swe wierzytelne listy. Tegoż dnia godziną pierwey dał Cesarz Jmć posłuchanie pożegnania Panu Campbel Ministrowi i Pełnomocnikowi Stanów Ameryki północney.

Od dawna iuż Petersburg nie miał takiego lata, iakiem iest teraźnieysze: od początku wiosny do dziś dnia nie było trzech dni pięknych i ciepłych. Ustawicznie prawie panują wiatry zimno wilgotne, gęste chmury pokrywaią powietrzokrąg; a choć kiedy i zabłyśnie słońce, to zimny wiatr odbiera całą przyiemność pogodzie; z rana zaś i wieczorami tak niekiedy bywa zimno, iż prawie bez futra obeyść się nie można. I tak miesiąc Czerwiec, który w stronach tuteyszych zwyczaynie bywa naypięknieyszym, w roku ninieyszym upłynął dźdżysty i wietrzny. To przynaymniey zdaie się wynagradzać tak niedogodne dla mieszkańców stolicy lato, iż w okolicach Petersburga naypięknieysze są urodzaie, mianowicie łąki nadzwyczaynie rosły w tym roku; lecz ieśli i miesiąc Lipiec podobny będzie do upłynionego Maia i Czerwca, w tenczas przeszkoda w zbieraniu z pola, zapewne dotkliwszą ieszcze będzie nieprzyiemnością, a niżeli przeszkoda teraźnieysza w używaniu przechadzek i zabaw na odkrytem powietrzu.

Z Madrytu d. 3 Lipca.

Onegdąy i wczoray miały Stany 2gie i 3cie przygotowawcze posiedzenie, a na czwartym d. 6 ogłosić się maią iako konstytucyynie zebrane. Zastępcy 30 Amerykańskich deputowanych przyiętemi iuż zostali.

Margr. Cardena dał w piśmie swoim Stanom tytuł Majestatu. Jeden z członków uczynił uwagę, iż nadzwyczayne tylko zgromadzenie Stanów ten tytuł przybrało, ponieważ w imieniu uwięzionego Króla działało, ale on samemu tylko Królowi przystoi. Na przyszłość żadna prośba nie będzie przyięta, ieżeli nie będzie zawierac przyzwoitego tytułu. Ugodzono się także, iż deputowani znaydować się maią na posiedzeniach: duchowni w sukniach swoiego stanu, woyskowi w swoich mundurach, a inni deputowani w sukniach czarnych przy szpadach. — D. 9 przy zagaieniu posiedzeń zgromadzenia Stanów zaprzysięże Król konstytucyią, która na owczas zupełną moc będzie miała.

Gazety w stolicy staią sie codziennie umiarkowańszemi; ale prowincyionalne, osobliwie Galicyyskie są ieszcze z żywością pisane. Dziennik Konstytucyyny ostatniey prowincyi wyraża: "Na dwie uprzywileiowane klassy, które znaczne posiadaią bogactwa, należy mieć baczne oko, to iest na wysoką szlachtę i wysokie Duchowieństwo; ostatnia iest nayniebezpiecznieyszą, ponieważ ożywia ią ieden tylko wspólny interes, gdy tymczasem każdy z grandów działa wedle własnego interessu.„ Galicyyskie Duchowieństwo, które iest bardzo bogate, sprzeciwiało się oprocz tego zawsze Stanom, i przez ułatwienie zaciągu do woyska przyłożyło się do przytłumienia w samem zawiązku rewolucyi Porliera.

W prowincyiach Biskai, Alawy, Guipuska i Nawarry rozrzucony licznie został manifest z podpisem "dobry Biskayczyk„ w którym mięszkańcy wzywanemi są, aby uzbroili się na obronę Religii i Króla przeciw rewolucyionistom, ponieważ nowe systema ściągnie na Hiszpaniią takie same nieszczęścia, iakich Francyia w r. 1792 i 1793 doznała. Alkadowie tych prowincyi wezwali wszystkich mięszkańców, którzy rzeczone pismo po-

siadaią, aby go w ich ręce składali. Przybyło go kilka pak do portu Larebo w Biskai, i domyślaią się, że się na granicach Portugalii wylęgło.

Do przeiazdu po Hiszpanii potrzeba teraz paszportów.

Podczas niebytności Jenerała Quiroga dowodzi woyskami na wyspie Leon ienerał Arco-Aguero.

Od brzegów Menu d. 18 Lipca.

O zgromadzeniu Stanów Darmstadtskich nic daley nie słychać. Wiadomo tylko, iż powracaiący do domów deputowani, którzy bezwarunkowey przysięgi wykonać nie chcieli, witanemi są radośnie od swoich współziomków. W Alsfeld podali obywatele swoiemu deputowanu, Fabrykantowi Kies, adres, w którym dziękuią mu, że podług swoiego przekonania działał, i że każdy z nich takby postąpił. Ciekawa iest co Rząd odpowie na nowe podanie względem warunkowey przysięgi, to iest ażeby konstytucyia stosownie do życzeń obywateli i potrzeby kraiu zmienioną bydź mogła.

P. Schlegel wydaie teraz w Bonn peryiodyczne pismo pod tytułem: " Bibliioteka Indyysba. „

Z Hagi dnia 18 Lipca.

Podług doniesień z Helder fregata Dageraad i nowy bryg odpłyną ztamtąd dla zmocnienia naszey eskadry w wschodnich Indyiach pod Kontraadmirałem Wolterbeek. Liniiowy nasz okręt Wilhelm iwszy w powrocie z morza środziemnego zawinął do Deal.

Pułki woyska naszego otrzymaią nowe chorągwie. Znayduie się na nich lew Niderlandski, który w iedney łapie trzyma pęk 19 strzał, a w drugiey miecz, z napisem: Król Niderlandów.

Z Bruxelli d. 17 Lipca.

Wczoray zaczął się u nas Jabileusz Swiętych Sakramentów, owa wielka religiyna i narodowa uroczystość. Miasto iest pełne okazałości i nie posiada się z radości, iż może tę świętą obchodzić epokę. Wybity iest także na nią medal, który wystawia na iedney stronie cudowny S. Sakrament, a na drugiey ma napis: " Jubileusz r. 1820 na cześć SS. Hostyy, które w r. 1370 znieważone zostały. „

Z Sztokólmu d. 14 Lipca.

O podróży N. Króla naszego mamy tu wiadomość, iż cieszy się naylepszem zdrowiem. Dnia 5 przybył do Berg, iedney stacyy kanału Gota. Obeyrzawszy wielki basin i szluzy Oskar, położył ostatni kamień na 7 szluz, które przeznaczone są do połączenia ieziora Berer z iezioram Roxen, i na które J. K. M. iako Następca tronu w r. 1815 węgielny kamień założył. Rzeczone szluzy otrzymały nazwisko Karola Jana. Następnych dni odbywał J. K. M. dalszą swą podróż.

Wczoray powrócił tu w dobrem zdrowiu Minister spraw zagranicznych, Hr. Engeström i obiął zaraz swoje Ministerstwo.

Królewski zamek o 3 mile ztąd będący, urządzany iest na dom inwalidów.

Sprawuiący tu interessa Angielskie, P. St. Greorge, odiechał do Norwegii.

Uzbraiany tu iest okręt, który w przyszłym miesiącu popłynie z zwykłemi podarunkami dla Barbaryyczyków.

Dnia 31 Lipca i 1 Sierpnia 1820.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
Przenicy	16 15	16 —	15 —	14 —
— Zyta	10 —	9 15	9 —	8 15
— Jęczmienia	7 —	6 15	6 —	5 15
— Owsa	6 10	6 —	5 20	— —
— Jagieł	24 —	22 —	20 —	18 —
— Grochu	7 15	7 —	6 15	6 —
— Rzepaku	— —	— —	— —	— —

W Gdańsku dnia 21 Lipca.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy od Złp.	660	do	920.	
Żyta	— —	420	—	460.
Jęczmienia	— —	260	—	300.
Owsa	— —	240	—	260.
Grochu	— —	500	—	520.

Bieg Pieniędzy
W Krakowie d. 24 Lipca.

	Złp.	gr.
Czer. Zł. Holl. monetą Courant	19	15
— detto Cesarski . . . . — .	19 —	12
Fryd. Pruskie . . . . . — .	33 —	15
Luidor . . . . — .	37 —	—
Złoto frankowy . . . . . — .	32 —	—
Szeiny Wiedeńskie za 100 — .	230 —	—
Złoty ryński Szeinami . — .	1 —	21

DONIESIENIA

We Wsi Lubożycy na granicy położoney, są na sprzedasz Baranów sztuk 23 gatunku Hiszpańskiego merynosy za pomierną cenę; chcący ich nabydź zechcą się do właściciela tamże mięszkaiącego zgłosić. — W Dobrach Sobkowie w Woiew: Krak: Obwodzie Stobnickim położonych, iest na sprzedasz 100 Macior gatunku Hiszpańskiego z Jagniętami, 50 Owieczek i 50 Skopów tegorocznych, razem sztuk 200. życzący oncż nabydź zechcą udać się do Rządzcy P. Sziarnalskiego tamże w Sobkowie zamięszkałego, któren iest umocowany do sprzedarzy onychże.
W Lubożycy dnia 1 Sierpnia 1820 roku.

Rohland.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Stósownie do przepisu Art: 118 Kodexu Cywilnego, podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powództwo Katarzyny z Chuderskich Jeleniowey, w Mieście Chrzanowie, Okręgu kraiu tego zamieszkałey, wydał w dniu 29 Listopada r. z. 1819 Wyrok stanowczy, którym nieprzytomność Tomasza Jelenia, przeszło od lat czterech nieprzytomnego i żadney o sobie wiadomości niedaiącego, uznana została.
W Krakowie dnia 5 Maia r. b.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr. Sąd. Appel.

Prezes Sądu Appellacyinego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Stósownie do przepisu Artykułu 118 Kodexu Cywilnego podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego na prośbę Brunona Rodenwald Muzyka przy Kościele tuteyszym Archipresbiteryalnym Panny Maryi wyrokiem swym w dniu 3 Września 1819 r. wydanym, nakazał wyszukiwanie Estery Rodenwald, małżonki proszącego Brunona Rodenwald, iuż od lat czterech w mieyscu ostatniego swego zamieszkania nieprzytomney i żadney o sobie wiadomości niedaiącey, poleciwszy dalsze dochodzenie nieprzytomności rzeczoney Estery Rodenwald Sądowi Pokoiu Miasta Krakowa Okręgu Igo.
W Krakowie dnia 28 Czerwca 1820.

Nikorowicz.
Raubach, Sekr. Sąd. Appel.